

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC.

Organul oficial al „SOLIDARITĂȚII”, asociațiune de institute financiare ea însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „SOLIDARITATEA” sunt:

Agricola (Ecica), Agricola (Hunedoara), Agricola (Lugoș), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Arieșana, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigeana, Bănățana, Banca Poporală (Caransebeș), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală, Arpașul-inf.) Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Boșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de păstrare (Mercurea), Cassa de păstrare, (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreana, Chiorana, Chiseteiana, Codreana, Codrul (Buteni), Codru (Lupșa), Comuna, Concordia (T.-Uzdin), Concordia (Gh.ria), Cordiana, Coroana (Bistrița), Coryneana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal, Detunata, Doina, Drăganul, Dunăreana, Economia (Cohalm), Economul, Făgețana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănițerul, Hașegana, Insoțire de credit (Veștem), Institut de credit (Mehadia), Institut de credit (Gavoșdia), Isvorul, (Sângiorgiu), Isvorul (Sebeșul-inf.), Isvorul (Ighiu), Iulia, Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Luceafărul, Lumina, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniareva), Murășiana, Murășanul, Maramurășana, Nădlăcana, Negoiul, Noiana, Olteana, Oraviciana, Orientul, Patria, Piatra, Plugarul (Săcădate), Poporul (Lugoș), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reun. de impr. și păstrare (Iva-mare), Rîureană (Cap.-Mănăstur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Sebeșana (Sebeșul-săsesc), Secășana, Selăgeana, Sentineia, Silvania, Someșana, Speranța (Hosman), Steaua, Șercăiana, Șoimul (Uioara), Șoimul (Vașcău), Tărnăveana, Timișana, Țibșeșana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sărmarțin), Vulturul (Tășnad), Zărândeana, Zlăgnea, Zorile.

Abonamentul:

pe 1 an K 20.—, pe 1/2 an K 10.—

Redactor responsabil:

CONSTANȚIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:

de spațiul unui cm² câte 15 fileri.

Spre un viitor mai bun!

Evenimentele se desfășură cu putere elementară. Ceeace acum o săptămână am semnalat în coloanele revistei noastre: apropiata împlinire a aspirațiilor și pretensiunilor noastre legitime, vedem înfăptuindu-se sub ochii noștri.

Nota lui Wilson, prin care se recunoaște poporului român, în și afară de regat, dreptul unității naționale, toate drepturile politice și teritoriale legitime, a accelerat desnodământul, așteptat cu atâta ardoare de întreagă suflarea românească: deplina libertate națională și unirea Românilor de pretutindeni într'un singur și nedespărțit stat național unitar.

Frații noștri din Bucovina deja de o săptămână respiră aerul liber al unei țări libere, după ce exercitând dreptul de liberă dispoziție asupra sorții lor, în o măreață adunare națională ținută în Cernăuți, au decretat alipirea Bucovinei la România, iar *Sfatul național român din Arad*, precum aflăm în momentul de a încheia foaia, asemenea a hotărât eri: *alipirea tuturor teritoriilor locuite de Români: a Ardealului și a părților mărginașe la statul român.*

Desrobirea noastră politică decretată prin înalta noastră stăpânire națională este totodată și desrobirea noastră economică. Nu vom mai fi, ca până în trecutul apropiat, copiii mașteri ai patriei noastre. Vor încetă nedreptățile, pie-

decile volnice și meșteșugite puse chiar și în calea dezvoltării noastre firești economice. Fii liberi ai unui popor liber și independent, vom putea să ne dezvoltăm și noi liberi după aptitudinile și vrednicile noastre — spre un viitor mai bun și mai fericit.

Reactivare sau contracte noi?

— Chestiuni de asigurare. —

La asigurările de viață, cu apropierea păcii, devine actuală întrebarea din fruntea acestor șire. Mulți asigurați, cari din cauza războiului îndelungat au fost siliți să-și întrerupă plățile de premii, dar cari au învățat chiar din războiu a cunoaște prea bine ingerul neînduplecat al morții, vor întreba, ce e cu contractele lor de asigurare? Din nefericire, prea ușor găsesc răspunsul acei asigurați, cărora războiul îndelungat, cu peripețiile lui, le-a răsturnat fericirea familiară și, cu aceasta, a fost în stare să le nimicească ori-ce interes la susținerea contractului de asigurare.

Mai greu vor ști răspunde la întrebarea de sus aceia, cari reîntorși acasă, se vor dedica cu mai multă dragoste pentru viitorul familiilor lor, pentru căsnicia, care le poate deschide o nouă viață liniștită plină de speranțele unui viitor mai bun, care trebuie să vie.

Răspunsul e hotărât de felul contractului de asigurare, precum și de împrejurările materiale și familiare ale asiguratului.

Anume, reluarea plăților întrerupte și continuarea contractului de asigurare, asiguratul o poate face în două feluri:

a) *prin reactivare*, plătind restanțele împreună cu interesele de întârziere și taxele cuvenite, producând un certificat medical pe spesele sale proprii;

b) *printr'un contract nou de asigurare*, când eventual suma de răscumpărare a asigurării vechi se poate întrebuița în favorul noii asigurări.

În general reactivarea asigurărilor vechi, întrerupte, se recomandă în toate cazurile, unde asiguratul prin cruțare sistematică urmărește un scop legat de un termen fix, termen care nu poate suferi nici o amânare, o întârziere materială, care trebuie ajunsa cu siguranță, chiar și în cazul unei morți neprevăzute. Prin reactivare rămâne anume în vigoare, durata de asigurare fixată la începutul contractului vechiu. Acolo însă, unde obligamentul de plată al societății de asigurare nu se leagă de un termen calendaristic fix, ci suma de asigurare se lichvidează exclusiv numai la moartea asiguratului, firește, că reactivarea asigurării vechi se poate prea ușor înlocui cu un contract nou de asigurare.

În cazuri speciale, atât reactivarea cât și contractarea de asigurări noi pot avea avantajii una față de alta. Este însă un favor moral-psihologic, care dă preferință contractelor noi față de reactivare, și anume: *certificatul medical*, care în cazul unei reactivări nu este atât de strict, ca în cazul unei asigurări noi, iar liniștea sufletească procurată de o vizită medicală conștiențioasă și severă e chiar garanția succesului în activitatea unui bărbat cu ochii ațintiți într'un viitor, prins cu mână energetică.

Ce privește partea materială, comparații precise de cifre și sume se pot face numai în cazuri speciale. Deoparte stă reactivarea pe lângă plătirea premiilor restante plus interesele de întârziere, competențe și atestat medical pe spesele proprii, de altă parte o asigurare cu premii ceva mai urcate, fie din cauza etății înaintate, fie din cauza scurtării duratei de asigurare. În general diferența etalonului de premii provocat de înaintarea etății cu 5 ani face cca 1·5%—2%, ca urcare a premiului anual, pe lângă o durată scurtată în aceeași măsură, de 5 ani, (pentru menținerea termenului fix). Dar aceeași diferență de etalon pe lângă o înaintare în etate cu 5 ani, însă amânând tot cu 5 ani termenul fix, face abia cca 0·15%—0·30%. Paralel cu aceste diferențe, la reactivare intră în calcul, firește, interesele de întârziere, în timp ce premiile rămân cele vechi. Dar sunt și modalități, cari pretind direct reactivarea, deci menținerea contractului vechiu din cauza favorului de scădere progresivă a premiilor anuale, când asiguratul nu vede nici un interes, să înceapă același lucru de nou.

Ce privește răscumpărarea asigurărilor vechi susținute mai mult de 3 ani, societățile de asigurare se deosebesc unele de altele, căci până când unele pun piedeci hotărâte contra răscumpărărilor, dar fără nici o considerare la familiile favorizate prin contract, altele lasă libertate absolută de răscumpă-

rare pe seama asiguraților, iarăși fără meșajarea persoanelor beneficiare, dar unele fac răscumpărarea absolut pendentă de consensul beneficiarilor.

Altădată am avut ocazia să arătăm, cum în privința răscumpărărilor banca noastră de asigurare ține în vedere și interesele asiguraților dar ia în apărare și interesele beneficiarilor. V. V.

Banca Austro-Ungară.

Consiliul general al «Băncii Austro-Ungare» a ținut la finele săptămânii trecute o ședință plenară în Viena. Obiectul principal de deliberațiune a fost chestiunea circulațiunii banilor, a căreia rezolvare întâmpină dificultăți mai ales în urma situației politice a fostei monarhii Austro-Ungare.

Dificultățile le mărește faptul, că nu este deajuns limpezită, nici în Austria și nici în Ungaria, chestiunea competenței în afacerile acestei instituții comune, a căreia instanțe normative deocamdată nu pot fi decât cele două guverne, din Viena și Budapesta.

Conform raportului secretarului general asupra situației pieței de bani și de deize, rămas de altfel necetit, din lipsă de timp, Banca Austro-Ungară a reușit, în ultimele zile, să-și mărească stocul metalic cu mai mult decât 2 milioane coroane. Privitor la chestiile în legătură cu târgul deizele Banca Austro-Ungară continuă a menține legătura intimă de mai înainte cu Banca imperială germană. Circulația în afacerile de lombard este foarte vie și s'au lombardat în Austria și în Ungaria, în o singură zi, împrumuturi de războiu în valoare de 609 milioane Coroane. Prețul aurului s'a redus pentru un chilogram aur fin dela K 23,000.— la K 15,000.—; al argintului cu K 560.— la K 450.—; iar al Napoleon-ului dela K 125.— la K 90.—.

Bonuri de casă au fost în circulație până la 31 Octomvrie 1918 K 3092 milioane.

În partea raportului său privitor la piața de bani și de efecte secretarul gen. al Băncii Austro-Ungare relevă remarcabila creștere a cursului scrisurilor fonciare cehe și morave. Pe când scrisurile fonciare de 4% ale Băncii Austro-Ungare au cotațat K 101·50, pe atunci cursul scrisurilor fonciare cehe de 4% a fost de K 126.—, iar al celor morave K 120.—. Acțiunile Băncii Austro-Ungare au cotațat la 8 crt. K 2488.—, curs, care în ultimele zile s'a redus, probabil în urma ofertelor de acții ale cehilor.

Ce privește piața de bani, numărul este mai abundanț, ca de obicei pe vremea aceasta. Motivul însemnatele vânzări de efecte în timpul din urmă și rezerva cercurilor financiare față de angajamentele nou. Discontul privat a cotațat 3⁵/₈%—3³/₄%.

La demobilizare.

Revenim asupra celor scrise în numărul precedent al revistei noastre sub titlul «*La demobilizare*» și reproducem din «Tel. Rom.» Nr. 116 scrisoarea deschisă adresată de dl N. Ivan, prezidentul clubului municipal român, către vicecomitele comitatului Sibiu. Iată-o:

Stăruințele Domniei Tale de a restabili ordinea în comitat sunt vrednice de toată lauda — și cu deosebire remarcăm marele interes ce îl pui pentru îngrijirea de alimentarea poporului, neprovăzut, respective care n'are pământ.

Cred, că fac un serviciu obștei, când vin și Te rog ca mai ales în chestia hranei poporului să nu Te oprești la drumul de jumătate, ci să faci tot posibilul, ca să asiguri pentru popor hrana necesară pentru întreg anul, — aceasta o vei face în prima linie, dacă nu vei mai permite ca să se ducă din comitat nici un grăunte de grâu și de cucuruz — ci să rămână în comunele noastre, ca din prisosul celor cu bucate să ajungă și la cei săraci și lipsiți.

Înainte de toate, lipsiți vor fi de sigur cei ce 4 ani — au fost departe de casă și de coarnele plugului, și au petrecut la front și în tranșee.

Pentru aceștia să iai cele mai grabnice măsuri ca să fie împărțiți cu grâu, cucuruz și cartofi, și anume din cvota întrecătoare din comună ori din pretură.

Nu este de ajuns, ca să dispui să li se iee soldașilor puștile la granița comitatului, și apoi să-i lași în grija Domnului.

Omul flămând și peste măsură chinuit în timp de 4 ani, văzând, că nu e primit acasă, cu dragoste, cu căldură și cu brațele deschise, — ușor degenează în fiară sălbatică.

De aceea primăriile comunale să primească povețe și porunci ca să îngrijească pentru ceice vin la vatra lor, ca să nu afle acolo numai golătate și lipsă, ci să afle cel puțin strictul necesar cu care să se poată împacă.

Și fiindcă grâul și cucuruzul probabil nu se dă fără plată, primăriile să anticipeze din alodiu pentru cei săraci și lipsiți și banii necesari, ori dacă nu se pot anticipa, să le facă rost de lucru pentru plată. Ori cine vrea să lucre, poate câștiga și cu brațele parale frumoase.

De 4 ani drumurile comunale vicinale și comitatense, s'au stricat cu desăvârșire — și pentru de a le readuce iar în stare bună, să dea de lucru celor sosiți dela front. Acest lucru se poate face și pe timpul de iarnă — pentru plată pe teritoriul comunei.

Banii să se încasseze dela cei cu stare bună, dela ceice au stat acasă, dela ceice au câștigat zeci de mii din vinuri, din vite și din negoțul cu grâu, cu poame, cu lemne și cu alți articlii scumpi.

Repartiția să fie mare, ca săracii și sosiții să capete plată suficientă din care să poată trăi.

Încât bucatele din comitat nu ajung și pentru orașe, — să stăruie a ține legăturile vechi, cu comitatele Arad, Torontal, Timiș, de unde se pot cu bani cumpăra bucate cât de multe, acum, când pentru armată nu mai trebuie, și când nu mai suntem datori să scoatem ultima bucată de pâine din gura copiilor noștri și să o trimitem celor din Austria.

Dacă ai făcut — și luat aceste dispoziții — și ai mai îngrijit și de lemne gratuite din pădurile sătești, iarăși numai pentru cei lipsiți și în prima linie pentru foștii soldați, — ai asigurat liniștea publică, ai pus temelii puternice la susținerea ordinii, atunci nu ai lipsa nici de jandarmi, nici de finanți, — aceia fiind și ei oameni cu brațe tari, își pot și ei câștiga pâinea pe cale cinstită și cu muncă mai mulțumitoare. Și fiind vorba de finanți Te mai rog, să stăruie, ca centralele pentru fiertul rachiului să se desființeze.

În unele comune anul trecut abia am putut reține poporul dela răsvrătire. Acum cu greu ar mai merge.

Țăranul nu e orb. El vede că din marea lui metrică de trevere primește 20 cor., statul să zicem 30 coroane, și anteprenorul 250 coroane.

Și noi cărturarii nu suntem chemați, ca în vecii vecilor să stăruim, ca poporul să sufere și pagube materiale și să tacă, — căci ne pierdem la popor toată încrederea.

Sistemul de jaf a trecut, lume nouă, legi nouă, atmosferă curată — peceți rupte, dacă vrem să trăim în pace unii cu alții. Notarii și pretorii, cari au executat poruncile vechi, — și-au pierdut încrederea poporului, mulți — fără vina lor, puși pe foc de marii lor, de ceice au făcut legile, nu pentru popor, ci pentru folosul speculanților îmbogățiți de pe spațele poporului.

Cu ordinații și legi bune — se pot rehabilita și notarii; cu legile vechi, nu-i putere lumească să-i spele și mântue.

Legile încă să le facem cu toții, nu ca până aci; să le facă Românii pentru Români, căci ei cunosc mai bine păsurile și năcazurile poporului din care au eșit.

D'alde Hámori și nu știu cum se chiamă pe ceice îi învitară în trecut pe la Sebeșiu, Orăștie, Dobra, Ighiu și în părțile noastre, ca să facă legi pentru evrei și speculanți — și nu pentru popor — credem că și vor fi încheiat cariera și vor reveni la alte meserii potrivite pentru ei. (Nota redacției: *unul va fi candidat de pușcărie*).

Acestea le semnalez — ca să se știe, că sunt a mia parte din păcatele sistemului vechiu, — pe care care îl va îngropa veacul al XX-lea pentru totdeauna, — și credem că nu va mai reînvia niciodată îngrijind cu toții să punem lespede grele pe ușa mormântului.

Cu permisiunea D-tale voui continuă.

Stimătorul:

N. Ivan,

prezidentul clubului municipal român.

CRONICĂ.

Necrolog. *Alexandru Lebu*, mare proprietar în Sibiiu a încetat din viață la 13 crt. în etate de 83 de ani. De origine din Cacova, cercul Săliștei, răposatul a fost întâiu preot în comuna sa natală, carieră, ce a părăsi însă în curând, rămânând văduv. A ascultat apoi drepturile la fosta Academie de drepturi din Sibiiu, fără a primi însă vre-o funcțiune, afară de aceea de membru în direcțiunea institutului «Albina», în care calitate a funcționat timp de peste 20 ani (în anii ultimi ca prezident) post la care a renunțat în anul 1915 din motive sanitare.

Modest și retras din fire, Alexandru Lebu, până a trăit, a fost puțin cunoscut de publicul mare românesc. Numele i-a devenit mai cunoscut abia acum după moartea sa, căci moare ca un mare mecenat al poporului nostru, căruia i-a testat aproape întreaga sa avere în valoare de un milion coroane spre scopuri culturale. — Fie-i memoria binecuvântată!

Apelul Senatului național român clujan. Din Cluj s'a expedit zilele trecute băncilor noastre un «Apel» semnat de d-nii Dr. Amos Frâncu și Dr. Emil Ha-

țegan, cari în calitate de «comisari militari generali ai poporului rom. din Ardeal». (!) din încredințarea «Senatului civil și militar român din Ardeal» (!) roagă băncile noastre să avanseze «la mâna ofițerului pe lângă contrasemnarea unui comisar județian militar sumele necesare în conformitate cu manifestul pentru organizarea Gardei naționale ca trupe regulate». «Pentru restituirea avanselor — se zice în apel — garantează comandamentul militar general al Gardei Naționale Române din Ardeal cu sediul în Cluj, care are delerar și senat la dispoziție toate fondurile necesare».

Față cu acest apel ținem a atrage atențiunea băncilor noastre că în sensul hotărârii luată de *Consiliul Național Central din Arad* nici vre-un consiliu național comitatens și nici vre-o persoană singularică nu are dreptul de a organiza garde naționale ori organe administrative în mod unitar pe teritoriile *mai multor comitate*. Prin urmare nici Senatul național clujan nu are drept de dispozițiune decât numai pe teritoriul comitatului Cluj și numai atât întrucât dispozițiunile sale vor fi în consonanță cu hotărârile Consiliului Național Central din Arad.

Apelul din Cluj este a se considera deci ca un act pripit, ce în nici o privință nu obligă băncile noastre.

„SEVERINEANA“, societate comercială pe acții în Caransebeș.

Încheierea conturilor

pe anul societar 1917/18 (1 Iulie 1917 — 30 Iunie 1918).

Activa.	Contul Bilanț.		Pasiva.	
	K	f	K	f
Cassa în număr	9,052	01	Capital societar	117,000—
Efecte	67,100	—	Fond de rezervă	83,032—
Timbre, cambii, mărci	1,649	20	Rezervă de dare	8,000—
Mărfuri	438,663	29	Lombard	37,137·50
Casele proprii	125,160	—	Imprum. ipot. pe casele proprii (preluat)	15,620—
Debitori	50,032	80	Creditori	348,728·08
Poziții transitoare	1,280	—	Dividendă neridicată	9,679—
Mobilier și investiții, descrise	—	—	Poziții transitoare	21,025·26
			Profit curat	52,715·46
	692,937	30		692,937·30

Debit.	Contul Profit și Perdere.		Credit.	
	K	f	K	f
Interese	20,310	43	Venite:	
Salare	31,415	70	dela marfă	126,353·72
Dare	18,399	68	„ timbre și mărci	199·22
Chirie și spese	8,693	06	„ efecte	4,099—
Descrieri	4,351	—	„ casele proprii	1,035·26
Profit curat	52,715	46	„ pretensiuni descrise	4,198·13
	135,885	33		135,885·33

Caransebeș, 30 Iunie 1918.

Pentru contabilitate:

Dr. Nicolae Ionescu m. p., preș.   Nicolae Marin m. p.   Constantin Călțiu m. p.
Aurel Moaca m. p.   Constantin Călțiu m. p.   Sinesie Bistreanu m. p.   Petru Borțun m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiere al societății comerciale pe acții «Severineana» am examinat contul prezent al bilanțului și cel al venitelor și speselor și confruntându-le cu registrele principale și auxiliare, le-am aflat cu acelea în consonanță și exacte.

Martin Vernichescu m. p., președinte.   Alexandru Buțiu m. p.   Ioan Dobromirescu m. p.
Nicolae Mircea m. p.   Ilie Orzescu m. p.